

V Íránu a Spojených státech se pracující třída vrací na svou cestu

1.
Vykořisťovaná třída prochází jednou z neklíčovějších etap od porážky svého posledního pokusu „vzít ztečí nebesa“ v letech 1960 až 1980. Od této poslední, třetí revoluční vlny,¹ její aktivita neustala. Jenže až na několik velmi málo výjimek nešla za nedotknutelné hranice boje na obranu svých existujících životních a pracovních podmínek. Podstoupené boje buď neprošly zkouškou času, nebo nepřekročily striktně defenzivní rámec a nevygenerovaly autonomní třídní organizaci. Během těchto dlouhých desetiletí ústupu mnozí bojovníci třídní frontu opustili, aby našli útočiště ve zbytečných konfrontacích se státními represivními složkami nebo, a to je ještě horší, v postoji „počkáme a uvidíme“, s bezcennými výsledky. Většina proletářských revolt byla dosud povětšinou inspirována demokratickými mezi-třídními hnutími, včetně několika v roce 2025. Tato hnutí, která dosáhla jistého rozsahu, která byla ve svých výbušných demonstracích často radikální, se rozšířila ve velkém počtu zemí na periferii světového kapitálu, někdy i v jeho citadelách, jako ve Spojených státech při hnutí Black Lives Matter v létě 2022. Jen jeden jediný moment byl svědkem toho, že se do čela přímé akce proti státu postavila pracující třída: Kazachstán v lednu 2022. Ale i tam tahala za delší konec represe. A na revoluční poselství oněch pracujících v totalitní republice ústřední Asie pracující v jiných zemích neslyšeli.

2.
Podtrhnout je však třeba jednu výjimku, výjimku značného rozsahu: Írán. V oné velké zemi pracující třída nikdy nepřestala se vzpourami proti vojenské teokracii, která se chopila moci zničením proletářské revoluce proti dynastii Páhloví a jejímu režimu. Od roku 2009 a od nepovolených pochodů proti volebnímu podvodu přes nepokoje proti rostoucím

cenám chleba v letech 2017 až 2019 až k impozantnímu povstání roku 2022 za ženské svobody a k proletářskému povstání na začátku roku 2026 se pracující v Íránu angažují v revolučním hnutí, které je rozsáhlé a odolné a jehož třídní povaha se prosazuje jasněji a jasněji. Tento revoluční proces je přitom v rozhodujícím obratu. A pokud by třída byla schopna zvítězit, hluboce by to změnilo středovýchodní a asijskou arénu. Volání proletářské revoluce v Íránu po třídním politickém boji by jistě bylo slyšet doširoka.

3.
Neobyčejným, markantním rysem tohoto hnutí je jeho kapacita bojovat navzdory krvavé represí, které čelí. Demonstrace, jsou-li třeba, nejsou jen věci občasných výbuchů vzteku teď a jindy. Navázalo se spojení mezi bojem proti vysokým životním nákladům a třídní válkou proti teokratickému státu. Baštami revoluce jsou výrobní teritoria a sousedství pracujících. Na vrcholu poslední bitvy stálo zastavení ekonomiky, aniž by byla vyhlášena generální stávkou. Absence vůdců, které tak litovaly kapitalistické mocnosti, které by chtěly Íránu vládnout, je nestoudná lež. Stejně tak údajná absence organizace. Pracující Íránu mohou počítat s desítkami tisíc militantů a militantek třídního předvoje. A výdrž, kterou hnutí prokázalo, by nemohla existovat, aniž by vzpoury mohly spoléhat na rozšířenou síť, podzemní organizace ve čtvrtích, vesnicích, továrnách a jinde. Revoluce v Íránu rovněž zcela konkrétně postuluje otázku utlačovaných národů. Chudí rolníci íránského Kurdistanu se nezdráhali reagovat skrze své ozbrojené nezávislé organizace, bez mrknutí oka přitom akceptovali vysokou cenu, kterou platili krví. Vražedné účty státní represe vyrovnává třídní nenávisť.

¹Předchozí cykly proběhly v letech 1848 až 1849 a 1917 až 1921.

4.

Ve Spojených státech pak na začátku tohoto udělalo velký krok kupředu v Minneapolis v Minnesotě hnutí proti militarizaci práce celých sektorů pracujících třídy a celých jejich sousedství, militarizaci práce skrze segregaci a deportace migrantských pracujících. Kapacita, kterou proletariát v tomto americkém městě prokázal, aby čelil preventivní občanské válce vyhlášené federální vládou, byla prvním velkým krokem. Po masivním odporu všeho druhu, který vyprovokovali, se vztekli psi ICE (Immigration and Customs Enforcement; Imigrační a celní úřad Spojených států amerických) museli stáhnout. Politický a vojenský terén tohoto odporu byl nadepsán třídním nepřitelem, hnutí se nepodrobilo, čerpalo sílu z hloubky svého zakořenění ve svém prostředí, ze svých přímých akcí, své mobility a ze svých znalostí lokální situace. Větrníci z ICE platili politickou cenu. A Washington byl donucený uchýlit se k diskretnějším metodám (ačkoli ne méně agresivním k migrantským pracujícím) dvou předchozích demokratických vlád. Z této první velké konfrontace vyšla rozptýlená sebeorganizace odporu vítězně.

I tady, stejně jako v Íránu, je to věc organizovaného masového hnutí, které kombinuje prvek obrany s prvkem politického útoku, které se vyjadřuje svou schopností mařit represi v místech produkce a reprodukce ve čtvrtích pracujících. V Minneapolis dosáhl politický odpor preventivní občanské válce vyhlášené federální vládou svého vrcholu. Ovšem příklady, které směřovaly tímtež směrem, se odehrály do jisté míry po celých Spojených státech, od první rebelie v Paramountu a Comptonu v okresku Los Angeles 6. a 7. června 2025.

5.

Netřeba říkat, že proletářská revoluce v Íránu a odpor pracujících ve Spojených státech nejsou v tomtéž stadiu. První je velmi pokročilý, druhý se usazuje teprve prvním rokem. První již cílí explicitně na zničení existujícího státu, druhý útočí na politické dopady strategie preventivní občanské války federální vlády, které dopadají na pracující. Nicméně tyto dvě fáze proletářského politického cyklu vynášejí do popředí konkrétní možnost (aniž by poskytovaly definitivní doklad nebo vyvrácení), že se světová pracující třída může vrátit na cestu autonomie a třídní války. Je tedy možné, že poté, co vykořisťovaná třída dosáhla po posledním revolučním období 1960 až 1980 svého nejnižšího propadu, dostává se zase zpět na nohy a začíná si

snad nárokovat místo, které jí historicky patří v boji za komunismus a směrem k němu.

6.

Nakonec bychom měli zdůraznit, že objektivní podmínky jsou dnes mnohem příznivější než kdy jindy od poslední revoluční vlny. Světovým pořádkem otřásla finanční krize let 2008 až 2008, nejsilnější v dějinách kapitalismu od let 1929 až 1931. Pandemie na začátku tohoto desetiletí vládnoucí řád dál podkopala tím, že významně zvětšila fiskální krizi států. Finanční donucení vlády téměř všude vedlo k rozmělnění ochranných sociálních mechanismů a k militarizaci celých segmentů občanské společnosti. Preventivní občanská válka se stala nezbytným protějškem vývoje liberálních parlamentních demokracií směrem k „iliberální“ plebiscitární demokracii, vstupní hale k fašistickým režimům. Fiskální krize zažehla na čtyřech světových kontinentech opakovaná povstání a nepokoje, někdy poháněné hladem, někdy namířené proti monopolizovaným a „zkorumpovaným“ státům, někdy namířené proti restrikcím individuálních a kolektivních svobod. Seznam oněch výbuchů by byl dlouhý a trvá po dekády, právem tedy můžeme mluvit o dlouhém cyklu mezi-třídních demokratických hnutí. Zatímco zhodnocování kapitálu zatím nebylo zpochybněno, fiskální a politická krize států a vládnoucích tříd, doplněná vzestupem nové globální mocnosti Číny, vedla k podkopání globálního trhu, monetární a nakonec i politicko-vojenské rovnováhy.

Nevyhnutelným následkem je směřování k válce. Má podobu bujení ozbrojených konfliktů velkého rozsahu a jednoznačných měnových a obchodních válek. Ustavení dvou bloků, jednoho kolem Spojených států, druhého ve středu s Čínou, které jsou předurčeny k tomu, že se dříve nebo později přímo utkají, těžce poškozuje proces kapitalistické akumulace, který se musí tomuto novému konceptu, který je po kolapsu Sovětského impéria bezprecedentní, rychle přizpůsobovat. Formování výrobních cen je předmětem mnohačetných deformací kvůli novým překážkám, které se staví do cesty konkurenčnímu pohybu kapitálu jako celku. Státy konsolidují a expandují svou nadvládu nad individuálními kapitály zemí, které zastupují. Všude triumfuje státní kapitalismus, s logickým následkem imperialistických ambicí. Proto je toto období oceňováno směřováním ke světové válce.

Jenže v Íránu a Spojených státech proletariát prokázal, že přicházející masakr není nevyhnutelný – pod podmínkou, že vzkaz třídní války, který vyslali vyvlastnění oněch dvou zemí do celého světa, nezůstane nevyšlyšen. Proletářská revoluce iniciovaná v Íránu a odpor pracujících ve Spojených státech nemají samy o sobě sílu transformovat nadcházející imperialistickou válku v třídní

I) Povstalecké hnutí v Íránu

Povstalecké hnutí prosince 2025 a ledna 2026 je nejnedávnější epizodou dlouhého cyklu třídních bojů, za svobodu a proti státní teokracii. Onen cyklus otevřelo studentské hnutí roku 1999, proti zavření „reformního“ buržoazního listu. Onen první moment stále zapadal do politických limitů uvalených režimem, ale i tak byl rozdrčen brutální represí. V následujících letech byly vrcholky cyklu rok 2009, proti zvolení Ahmadínežáda; zima 2018/2019, proti vysokým životním nákladům; a nakonec září 2022 až únor 2023, proti povinnému nošení šátků a brutalitě hlídek, které ho vynucují.

Mimo ony vrcholy najdeme v Íránu početné boje o mnoha formách. Zejména boje pracujících vyrůstají pravidelně, navzdory tomu, že bývají často utápěny v krvi. Poukázat můžeme na masové stávky pracujících v logistických a ropných sektorech v Asaluyehu v roce 2021. Je pravdou, že ropný sektor zaměstnává jen málo pracujících, ale jejich práce představuje 60 procent státních příjmů. Další příklady: boje za přístup k vodě, protesty následující poté, co revoluční gardy sestřelily v lednu 2020 civilní letadlo.

Máme-li ona hnutí zařadit, vidíme dva odlišné charaktery, někdy jsou smíšené, jindy je poji rozpor. Na jedné straně jsou to bezprostředně politická mezi-třídní hnutí za svobodu, která však nejprve vyjadřují reformní přání ve vyjednávání se státem. Až do hnutí v roce 2009 byla tato vyjednávání vedena prostřednictvím politiků, kteří se prohlašovali za reformisty vycházející z režimu, někteří za onu opozici dokonce zaplatili odsunutím do ústraní. Po roce 2009 byli reformátoři postupně zdiskreditováni, kapacitu kanalizovat politický konflikt ztratili. Hnutí proti šátkům zašlo dál – k bezprostřednímu praktikování svobody. Nicméně jakkoli antagonistické mohou být tyto akce ustavenému pořádku, samy o sobě nepředstavují útok na existenci režimu. Zůstávají momentem vyjednávání o svobodách, i když zakořeněným ve skutečném poměru sil.

občanskou válku, ale právě tato perspektiva se dnes otevírá. Proto je potřeba pracovat a připravovat se s tímto výhledem. Pracující v Íránu a Spojených státech definovali, ve výhni svých bojů, svou politickou strategii. Na revolučních menšinách je posilovat taktické plány na ofenzivu tím, že se budou hnutí účastnit.

Na druhé straně jsou to defenzivní hnutí ohledně materiálních životních podmínek, jejich vyjádření bývá část explozivní, jsou intenzivnější a represe proti nim eskaluje do násilné podoby rychleji.

Nejnedávnější hnutí začalo 28. prosince 2025 u teheránských prodejců elektroniky. Rozbuškou byl pád směnného kurzu rijálu proti americkému dolaru. Byl ještě dramatičtější s ohledem na to, že samotný dolar byl ve vztahu k měnám vyspělých zemí ve fázi depreciace. Znamenalo to, že se stal obchod s dováženým zbožím prakticky nemožným. Obchodníci z bazaru proto stáhli rolety na protest proti ekonomické politice státu. Bazar má přitom silnou politickou historii, jeho role byla klíčová v kontrarevoluci roku 1979. Od oné doby byla jeho politická moc transformací íránské výrobní struktury významně umenšena. Dnes máme nezávislý soukromý sektor složený z mnoha velmi malých podniků – a vedle něj vypaseny státem vlastněný sektor, který skrze Pasdaran, tedy revoluční gardy, a charitativní nadace kontroluje relativně více kapitálově intenzivnější, a tedy produktivnější firmy.

Ona jiskra zažehla protesty, které se během necelého týdne rozšířily po celé zemi. Roli klíčového akcelérátoru hrálo studentské hnutí. Nejenže ovládlo rostoucí počet univerzit napříč zemí, konkrétně též propojilo materiální požadavky a politický boj proti teokratickému státu.

V malých městech a vesnicích se navázalo spojení s chudými rolníky, kteří čelí stále větším strastem, které zhoršilo sucho a krutý nedostatek vody v létě roku 2025. Obzvláště zlá je situace v íránském Kurdistánu, který byl v přední linii bojů jak během povstání v letech 2022 a 2023, tak dnes. Pro Kurdy je to též otázka národní nezávislosti, a v Íránu nejsou jedinými, na periferii perského centra, které obnáší jen 50 až 60 procent populace, žije a je režimem utlačováno několik menšin, Azerové, Balúčové, Arabové, Turkméni, Lurové patří k těm početnějším, kromě dalších usazených a nomádských skupin.

Od 31. prosince se na mnoha místech Íránu odehrávaly konfrontace mezi protestujícími a represivními silami. Stát používal tu a tam střelné zbraně. Tváří tvář rostoucím protestům a nedostatku lidských zdrojů, které by garantovaly represi, stát 6. ledna vyklidil vesnice, malá města jako Abdanan a Malekšáhí, a ponechal je protestujícím. Ona města jsou v provincii Ílám, v níž tvoří významnou část populace Kurdové a Lurové. Proto byla v centru bojů. Kermánšáh hlásil akty neposlušnosti v policejních řadách.

V následujících dnech během nočních demonstrací proti mocenským symbolům, mešitám, kněžským seminářům, základnám basídž a policejním stanicím protestující konfrontovali represivní síly – a ty vykazovaly mnohé ztráty. Vedlo to k používání ostré munice, především v provincii Ílám. Teherán zažil mezi 7. a 8. lednem 38 demonstrací, přinejmenším při jedné se střídalo ostrými.

Pracující třída je těžce zasažena nekontrolovatelnou inflací, a ta se chová jak katalyzátor třídního boje. Přidávají se k němu zchudlé vrstvy střední třídy. Rebelie je tedy široká a masivní, šíří se ulicemi za tmy. Většina bojů se odehrává na předměstích velkých měst, kde žijí pracující. Z pohledu třídní kompozice byla tato revolta čistě proletářská. Absence jakékoli vyhlášené stávkové ve velkých výrobních jednotkách je něco, čeho litujeme, ale je jí nutno připsat faktu, že ekonomická struktura země je ve většině složena z malých podniků, chudých rolníků, nezaměstnaných, kteří se podílejí na šedé ekonomice, ta se odhaduje na 25 procent HDP. Účast

Imperialistická válka

Ráno 28. února zahájily USA a Izrael sérii koordinovaných úderů proti íránskému režimu. Jednalo se o takzvané „dekapitační“ údery, zaměřené nejen proti nejvyššímu velení, ale také proti příbuzným jeho představitelů a méně známým kádrům režimu. Cílem útoků byla i íránská infrastruktura a armáda, přičemž zvláštní pozornost byla věnována všemu, co souviselo s íránským tajným jaderným programem a výrobním řetězcem pro drony a rakety.

V tuto chvíli je výsledek vojenské kampaně obtížné jakkoli předpovídat. Je však jisté, že tato kampaň revoluční hnutí ochromila. Univerzity, místa, kde byl boj hluboce zakořeněn, jsou prázdné. Některé

na masových demonstracích znamenala, že významná část ekonomiky byla de facto zastavena.

V noci z 9. na 10. ledna represivní síly poté, co odstříhly zemi od internetu, telefonních linek a dokonce i platebních sítí, spáchali něco, co je velmi pravděpodobně nejvýznamnějším masakrem v moderních dějinách Íránu. Režim tím doložil, že si je plně vědomý revolučního potenciálu hnutí. Střílení na potkání, zabíjení zraněných, blokování v přístupu do nemocnic... represivní složky zabily desítky tisíc lidí, ať protestujících, nebo náhodných. Další desítky tisíc byly zatčeny a uvězněny. Íránský státní žalobce vězně obvinil ze zločinu zvaného „moharebeh“, doslova „vedení války proti Bohu“. Trestem je smrt.

Ačkoli původně represe stačila na potlačení hnutí, jak se blížilo čtyřicet dní od represálií, od 16. února se zase začaly objevovat akty otevřeného odporu, aby se postupně změnilo v demonstrace. Íránskou tradicí je, že se pohřební obřad musí konat čtyřicet dní po smrti. Stát se pokusil kooptovat a ovládnout pozůstalé obětí prohlášením úmyslu pořádat oficiální ceremonie pro všechny, jak pro oběti, tak pro vrahy. Soukromé obřady zakázal a požadoval, aby se veškeré obyvatelstvo účastnilo oficiálních obřadů. Marně. Mnohé obřady pořádané rodinami obětí se staly příležitostí pro vzdor, dokonce pro konfrontace.

Navzdory represi se noční skandování sloganů ze střech a oken nikdy nezastavilo. Po 21. únoru se hnutí šířilo v univerzitách, kde se k útokům basídž chovalo s opovržením.

byly bombardovány. Basídžové střílejí automatickými zbraněmi na budovy, odkud se ozývají radostné slogany. Ve velkých městech platí stanné právo. Část obyvatelstva, a tedy i část povstalců, opustila centra měst a hledá útočiště na venkově.

Imperialističtí útočníci mají prozatím navrch, alespoň na čistě vojenské úrovni. Ovládají íránský vzdušný prostor, systematicky ničí vojenské a bezpečnostní kapacity Íránu, likvidují jeho vedoucí představitele, a kdyby se jim to hodilo, mohli by zničit íránský ropný průmysl. Íránská reakce nezpůsobila významné škody a jen prohlubuje nepřátelství zemi Perského zálivu vůči Íránu.

Cílem USA je přetvořit současný íránský režim tím, že si silou zbraní vyberou vůdce ochotné opustit čínský blok, a zopakovat tak výsledek vojenské operace ve Venezuele. Pokud se to ukáže jako nemožné, je pravděpodobné, že se Spojené státy rozhodnou pro dlouhodobou destabilizaci Íránu, podporující regionální roztržičnost a tendence k občanské válce.

Z pohledu izraelského státu jde o to, skoncovat s různými íránskými hrozbami, mezi něž patří především jaderný program, schopnost vyrábět rakety a drony schopné dosáhnout Izraele a konečně také podpora Hizballáhu a Hamásu. Jde také o to, aby si Izrael vojensky upevnil své postavení dominantní mocnosti v regionu.

Íránská strategie, pokud nějaká existuje, spočívá v tom, že tvrdou válkou poškodí globální zhodnocení kapitálu. Útoky na těžbu a přepravu ropy, zejména svých sousedů v Perském zálivu, se Írán snaží vyvolat ropný šok, který by mohl podruhé spustit – dosud latentní – krizi ve finanční sféře, zejména v USA; vážnou finanční krizi, která donutí Washington své úsilí předčasně vzdát.

Revoluční proletářský proces

Proces, který se nyní v Íránu odehrává, je proletářským revolučním procesem. V sázce je jeho trvalost v čase a jeho proletářské zaměření. Historicky je to poprvé, kdy se defenzivní boj za životní podmínky a politický boj proti fašisticko-islamistickému režimu propojily v jedno hnutí. To je zřetelný signál politického třídního boje pracujících. Jeho snaha ohlásí konec kontrarevolučního cyklu, který začal v Íránu – dokonce už v roce 1979.

Režim mohou svrhnout jedině opoziční vojenské síly, které jsou na území zakotvené, a populace. Scénář občanské války by byl pro organizovanou pracující třídu příhodný. Síly nepřátelského tábora se však nemohou podcenit.

1. Vojensko-náboženský komplex

Na 60 procent užitečné ekonomiky je v rukou Pasdaranu (150 až 200 tisíc členů). Jeho moc vychází z jeho vojenské síly a těsných svazků s duchovenstvem. Duchovenstvo (kolem 400 tisíc) kontroluje takzvané charitativní nadace, které fungují jako trusty. Basídž, milice, má mít kolem milionu členů, většinou z řad chudých mladých mužů z lidových čtvrtí. Nakonec je tady armáda,

V těchto výpočtech není v žádném bodě zohledněn osud vyvlastněných tříd v Íránu. Vtaženy do krvavé hry mezi státy nemají jinou možnost než přeskočit k další klice – ať už teokratické, vojenské, nebo autoritářské – která je schopná je znovu a znovu držet pod svým jhem. Izraelsko-americký tábor vede svou válku proti pracujícím a utlačovaným stejně jako proti íránskému režimu a neváhá zasahovat civilní infrastrukturu, která má s íránskými vojenskými kapacitami pramálo společného. Útok na odsolovací zařízení v situaci, kdy země trpí nedostatkem vody, ohrožuje přežití obyvatelstva, pro které je přístup k vodě již tak obtížný.

Tváří v tvář hořkým vyhlídkám poválečného období nabízí možnost osvobození od současného režimu nebo jeho náhražek, které nakonec podlehnou izraelsko-americkým agresorům, jen jedna perspektiva: oživení třídní ofenzívy. Osvobození, které musí proběhnout prostřednictvím třídní války proti kapitalismu, sociálnímu základu íránskému státu, stejně jako všech moderních států. Pracující a v širším smyslu všichni utlačovaní v Íránu prokázali svou obdivuhodnou schopnost znovu povstat, navzdory tvrdým ranám, které utrpěli, již mnohokrát. Svůj osud musejí vzít do vlastních rukou přímým a autonomním způsobem.

včetně odvedenců, čítá na milion lidí, z toho je 300 až 400 tisíc důstojníků a poddůstojníků z řad vojáků v základní službě. Státní administrativa je nafouknutá (dva až čtyři miliony úředníků) a vybraná čistě na základě loajality k režimu.

Z udržení režimu tak má prospěch kolem 20 až 30 procent populace. To vše konstituuje militantní a vojenský sociálně reakcionářský blok, který zatím nevykazuje známky toho, že by se narušoval. Vnitřní fraktury a spory od zahájení proletářského povstání utichly.

2. Vnější vojenská intervence

Pokud bude režim svržen zvenku, nebude to vítězství hnutí, ale vnější moci. V onom případě to posílí myšlenku, že pracující mohou spoléhat na ostatní, ne jen sami na sebe – jakkoli nejsou takzvaní osvoboditelé přáteli pracujících v Íránu ani nikde jinde. Pokud by se pak revoluční proces obnovil a dosáhl vyššího stupně, titíž „osvoboditelé“ by ho přirozeně podrobili represí jakýmikoli prostředky a na dosadili mulláha nebo zástupce Pasdaranu.

3. Státy regionu

Jsou-li státy Turecko a Saúdská Arábie regionálními konkurenty Íránu, jsou rovněž kapitalistickými státy s teokratickými režimy, v nichž náboženství hraje ústřední ideologickou roli. Hnutí, které vypálilo

* * *

Hnutí v Íránu nám připomíná, že revoluční proces nevychází z hlav „myslitelů“, kteří ze svých křesel prohlašují, že hnutí musí být od začátku „za komunismus“, nebo nic neznamena. Všechna hnutí minulosti začínala kvůli změti příčin, a pouze skrze praxi se posunula směrem ke zničení společenských vztahů kapitálu. Nikdy nenásledovala předem určenou cestu. Cestu vpřed hledala skrze vlastní rozvoj, v odpovědi na změny kolektivního vnímání situace a kolektivního splývání proletářské energie. Toto hnutí, ve všech svých dimenzích, je vitální energií tváří tvář smrtící teokracii. Je proletářskou stranou v procesu budování.

desítky mešit, není jejich přítelem. Pokud jde o království zálivu, ta preferují Írán, který je slabý a stabilní. Stále si pamatují na hnutí Arabského jara, která těsně následovala po povstání v Íránu roku 2009.

II) USA: Proletariát v Minneapolis a Saint Paul prosazuje svou moc proti okupačním silám federálního státu

1. V mrazivé zimě Minnesoty se desítky tisíc pracujících z vlastní iniciativy zorganizovaly, aby bránily své třídní druhy, družky pronásledované nohsledy prezidenta Trumpa. Toto masové proletářské politické hnutí, které se neobtěžovalo volit si a nechat se zastupovat reprezentanty, zakořenilo ve čtvrtích, kolem škol či kostelů a ukázalo svou odhodlanost, pohotovost a inteligenci proti bezohledné brutalitě fašistických žoldáků z ICE a pohraniční stráž. Ačkoli se nepodařilo zabránit zadržení přibližně čtyř tisíc pracujících z řad přistěhovalců nebo barevných, odpor pracujících v Minneapolis a Saint Paul, v Twin Cities, dosáhl drtivého vítězství nad vojenskou okupací čtvrtí pracujících a pracovišť a zmařil tak celostátní kampaň teroru, kterou zorganizovala federální vláda.

2. Stejně jako většina vyspělých kapitalistických zemí mají i Spojené státy stále větší potíže s konsolidováním svého dluhu, za který musí platit stále vyšší úroky, a to v době, kdy se svět propadá do chaosu a války – války technologické, obchodní, měnové a na stále více frontách prostě války. Rivalita s Pekingem vede Washington k častějším politicko-vojenským zásahům a k urychlení svého zbrojení. Tyto značné neproduktivní výdaje jdou na úkor sociální demokracie, a tedy i odloženého platu proletariátu. „One Big Beautiful Bill“ z července 2025 tak počítá s 12procentním snížením financování zdravotního programu Medicaid a omezením potravinové pomoci pro chudé Američany, zatímco přiděluje dalších 150 miliard dolarů do armádního rozpočtu, 170 miliard na

ochranu hranic a deportaci migrantů a dalších 100 miliard na čtyři roky na činnost ICE.

3. Důsledkem rozpočtové krize států a příprav na válku je proměna liberální demokracie v plebiscitní demokracii. Ve Spojených státech se tato proměna odehrává ve dvou rovinách: jednou je centralizace moci v prezidentových rukou (na úkor Kongresu, soudní moci a jednotlivých států) a druhou preventivní občanská válka proti proletariátu. Trumpova vláda se proto vybavila novým nástrojem: federálním imigračním a celním úřadem ICE, který přeměnila v politickou armádu pro občanskou válku. ICE nyní přijímá nové členy na základě ideologické sounáležitosti, za vysokou odměnu a s příslibem beztrestnosti. Do řad ICE se údajně přidali členové fašistických milicí, jako jsou Proud Boys. Po téměř úplném uzavření jižní hranice byla pohraniční stráž, známá svými násilnými metodami, přesunuta do vnitrozemí a nyní působí po boku ICE.

4. Tyto úderné jednotky dostaly za úkol terorizovat nejzranitelnější vrstvy proletariátu, protože se nacházejí v nelegální situaci, a všechny, kdo se jim postaví do cesty. V republikánských státech se mohou spolehnout na plnou podporu místních úřadů. Hlavní protipřistěhovalcké operace se však odehrály v obcích a oblastech řízených Demokratickou stranou, které přijaly politiku „azylových“ měst či států, které tedy nespolupracují nebo spolupracují jen minimálně s federálními orgány pro potírání nelegálního přistěhovalectví – což prezidentský dekret z 28. dubna označuje za

„nelegální povstání proti nadřazenosti federálního práva“. Zejména v Los Angeles (červen – červenec) a Chicagu (září – listopad) vyvolaly zásahy ICE organizovaný odpor a opakované střety; s větší či menší intenzitou se všude, kam se ICE dostala, po celých Spojených státech projevovala otevřená třídní nenávisť, a to i ve středně velkém městě, jako je Portland v Maine. Každý příklad tak podněcoval další.

5. V dvojměstí Minneapolis a Saint Paul v Minnesotě, odkud v létě 2020 po vraždě George Floyda městskými policisty vyšla velká vlna protestů, se přísluhovači Bílého domu setkali s ještě silnějším odporem, který navíc čerpal ze zkušeností z minulých bojů. Shromáždění a nepřátelské reakce vyvolaly již první razie imigrační policie v Minneapolis a Saint Paul v červnu a listopadu 2025, ještě před zahájením operace Metro Surge. V prosinci 2025 byly do aglomerace vyslány stovky federálních agentů, aby provedli „největší protipřistěhovaleckou operaci v historii“, jak uvádí vládní propaganda, a střety se znásobily. Ve čtvrtích pracujících se vytvořila hustá síť pozorovacích, zásahových a solidárních skupin, jejichž cílem je dokumentovat, zpomalit nebo zabránit zatýkání a pomáhat rodinám přistěhovalců, které se ocitly v tísni. Na začátku ledna bylo na místo vysláno dva tisíce posil, aby odpor potlačily.

6. Při každé eskalaci státního násilí eskalovala úměrně i reakce hnutí. Po vraždě Renee Goodové (7. ledna), střelbě na Julia Sosa Celise (14. ledna) a popravě Alexe Prettiho (24. ledna) rozrušené davы vyhnaly federální agenty z míst jejich zločinů, stejně jako místní represivní síly, které se je snažily chránit, a alespoň dočasně tak osvobodily ulice od okupace. A 23. ledna se více než 300 tisíc pracujících z Minnesoty zapojilo do neohlášené generální stávký. Navzdory mrazivému počasí demonstrovalo v ulicích Minneapolis 50 až 100 tisíc lidí. Rostoucí intenzita střetu toto masové a všudypřítomné hnutí nerozdělila ani neizolovala; naopak, vývoj přilákal další a další vrstvy občanské společnosti a hnutí získalo na popularitě, jak na místní, tak na celostátní úrovni. V boji ukázali angažovaní pracující obdivuhodnou kolektivní inteligenci, založenou na odhodlání, velkorysosti a vynalézavosti. Místo očekávaného vyvolání strachu a podrobení se agenti ICE ocitl tváří v tvář celému městu, které bylo odhodláno postavit se mu na odpor.

7. Ve dnech, které následovaly po Prettiho smrti, vyzývali významní podnikatelé a republikánští politici k uklidnění situace. Třídní nepřítel odložil své spory stranou, aby obnovil ohrožený sociální mír, zatímco se vyostřovala vojenská kampaň proti íránské teokracii. Trumpova administrativa se zjevně domluvila s guvernérem Minnesoty demokratem Timem Walzem a demokratickým starostou Minneapolis Jacobem Freyem, aby zinscenovali náhlou změnu rétoriky a taktiky, která stála místo velitele pohraniční stráže Grega Bovina a o několik týdnů později i ministryni pro vnitřní bezpečnost Kristi Noem. Výměnou za přístup do okresních věznic a užší spolupráci s místními bezpečnostními složkami, tedy za ukončení politiky „azylových měst“, stáhla ICE většinu svých sil z Twin Cities a obecně přešla k diskretnějšímu postupu, přičemž operuje v oblastech s menším odporem. Tento návrat k postupům platným za Obamovy vlády, kdy se zatýkání a vyhošťování provádělo cíleněji, vedl k mírnému poklesu počtu deportací na celostátní úrovni. Bohužel se zdá, že se tím podařilo také demobilizovat hnutí, které již bylo poznamenáno vyčerpáním části své základy.

8. Nejpokročilejší složky revolučního odporu v Minneapolis a Saint Paul si byly tohoto ústupu vědomy, na konci února proto uspořádaly „týden akcí“, aby udržely tlak na represivní síly a předaly nashromážděné politické zkušenosti, zejména v oblasti organizace sítí rychlého zásahu, militantům a militantkám z venkovských oblastí Minnesoty i z jiných regionů Spojených států. Vzhledem k tomu, že agenti ICE jsou na ulicích méně přítomní a méně viditelní, hnutí diskutuje o nových politických cílech, ať už jde o boj proti vězeňskému komplexu nebo na pracovištích, o zákaz jakékoli spolupráce s federálními agenty zaměřenými na pracující, nebo boj proti rentiérství v době, kdy tisíce rodin přistěhovalců, které se již týdny skrývají a nemají žádný příjem, čelí hrozbě vystěhování z nájemních bytů. Tento lokální, ale vytrvalý odpor proti opatřením americké federální vlády ukazuje živost pracující třídy přímo v srdci jedné z bašt kapitalistického výrobního způsobu. Tam, kde jiní lamentují nad její absencí či dokonce zánikem, příklad z Minneapolis a Saint Paul ukazuje, že když se pracující třída rozhodne zvednout hlavu a zorganizovat se, může třídního nepřítele zatlačit do defenzivy a někdy dokonce vybojovat vítězství.

Paříž, 23. března 2026